

ПРАКТИКУМ 2

Врста и ниво студија: основне академске, 2. семестар.

Назив предмета: академско-општеобразовни, **Практикум 2 (уз Историју Опште књижевности 2, ИОК 2).**

Наставник за теоријску наставу: ванр. проф. др Миодраг Лома.

Асистент за практичну наставу: Вук Петровић.

Број ЕСПБ: 3.

Статус предмета: обавезни предмет.

Циљ предмета је да студент напише семинарски есеј у складу с академским начелима. Овај оглед треба да покаже основно разумевање смисаоне целине и формалне специфичности конкретног књижевног феномена у његовом књижевноисторијском контексту, а пише се на једну од задатих тема и треба да има од 7 до 10 страна (од 13000 до 19000 карактера укључујући и размаке између њих).

Исход предмета је у стицању способности за примену историјског погледа на појаве у старим књижевностима, а посебно за примену темељних начела историје књижевних форми, принципа заснованих на нераскидивом јединству ових облика са њима одговарајућим садржајима; у примењеном познавању репрезентативних дела како римске литературе у њиховој повезаности са хомерском, класичном грчком и хеленистичком књижевношћу, тако и оних раносредњовековне литературе на латинском и европским народним језицима у њиховој вези са римским и грчким претходницима, али и једних и других у њиховој естетској изузетности, као и у формално-идејној надоградњи њихових грчких или римских полазишта.

Садржај предмета

Теоријска настава у вези са Практикумом 2 изводи се на Историји опште књижевности 2.

Практична настава уз предмет Историја опште књижевности 2 изводи се на Практикуму 2. Њен садржај су вежбања из дијахронијског праћења токова у римској и раносредњовековним књижевностима, како латинској, тако и онима на европским народним језицима. Најзначајнија дела треба да буду обрађена посебно, али унутар ширег контекста опуса аутора, историјског развоја жанра, књижевне епохе, и уз посебно вредновање специфичних односа према претходној литерарној традицији.

Оцена: **Практикум 2 носи максимално 30 бодова, који се сабирају с максималних 70 бодова с Историје опште књижевности 2. 30 бодова на Практикуму 2**

распоређени су тако да присуство на часовима доноси максимално 10, а есеј 20 бодова. Услов за полагање испита из Историје опште књижевности 2 јесте 15 бодова на Практикуму 2, од којих најмање 5 бодова мора бити остварено на похађању вежби. Практикум 2 и Историја опште књижевности 2 имају јединствену оцену, која се посебно уписује и за Практикум 2, и за Историју опште књижевности 2. Та јединствена оцена добија се сабирањем поена стечених на оба предмета, тако да прелазну оцену 6 доноси збир од најмање 51 поена, те се распон оцена и поена креће овако: 51–60 = 6; 61–70 = 7; 71–80 = 8; 81–90 = 9; 91–100 = 10.

ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМ (ТЕМАТСКЕ ЦЕЛИНЕ)

УВОД У РИМСКУ КЊИЖЕВНОСТ: главне карактеристике, жанрови и теме. Нераскидива повезаност римске с хомерском, класичном грчком и са хеленистичком књижевношћу.

КОМЕДИЈА: веза с новоатичком комедијом, типично у комедији, ликови и обликовање фабуле. Плаут: *Бливанци* или *Тврдица*. Теренције: *Евнух* (или једна комедија по избору).

ЛУКРЕЦИЈЕ: одређење жанра филозофског пева, теме и специфичности, филозофски утицаји. *О природи ствари*.

РИМСКА ЛИРИКА: форме, теме, утицај грчке лирике и римске специфичности.

ХОРАЦИЈЕ: форма писма; Хорацијеви поетски ставови и политички карактер његовог дела; оде; сатира.

РИМСКА ЉУБАВНА ЕЛЕГИЈА: Катул, његова веза с хеленистичком поезијом и заснивање еротске елгије; Тибулов субјективни израз; Проперцијев ход од субјективне лирике до савремене политичке тематике. Коришћење мита и питање аутентичности ових песника.

ВЕРГИЛИЈЕ: однос према Августовој обнови; веза Вергилијеве идиле с Теокритовом и хеленизмом; веза *Георгика* са Хесиодом и Вергилијева обрада орфичког мита; веза *Енеиде* са Хомеровим и Аполонијевим епским делима; утицај платонизма, стоичких и епикурејских концепција. *Буколике* (избор). *Енеида*.

ОВИДИЈЕ: специфичности Овидијевог опуса, његов однос према грчком наслеђу и утицај римске љубавне елгије; Књиге о љубави; епистоларна форма; мит код Овидија. *Метаморфозе*.

РОМАН: место прозе у антици. Петроније, *Сатирикон*: форма, композиција, мотивација, пародија и однос према класичном наслеђу.

АПУЛЕЈ: сатира као мешање жанрова и појам менипске сатире; однос високог и ниског садржаја; елементи модерног романа. *Златни магарац*.

ПРЕПОРУЧЕНА ДОДАТНА ЛИТЕРАТУРА

1. Мирон Флашар и Милан Будимир, *Преглед римске књижевности*, Научна књига, Београд, 1978.
2. Fanula Papazoglu, *Istorija helenizma*, Nauka i društvo, Beograd, 1995.
3. Веселин Чајкановић, *Вергилије и његови савременици*, Српска књижевна задруга, Београд, 1930.
4. Владета Јанковић, *Насмејана животиња*, Књижевна заједница Новог Сада, Нови Сад, 1987.
5. Nortrop Frye, *Anatomija kritike*, Naprijed, Zagreb, 1979.
6. Mihail Bahtin, *O romanu*, Nolit, Beograd, 1989.
7. Јелеазар Мелетински, *Увод у историјску поетику епа и романа*, Српска књижевна задруга, Београд, 2009.
8. Јелеазар Мелетински, *Историјска поетика новеле*, Матица српска, Нови Сад, 1996.
9. Jelena Pilipović, *Orfejev vek*, Mali Nemo / Filološki fakultet u Beogradu, Pančevo/Beograd, 2005.
10. Цицерон, „Сципионов сан“, у: Цицерон, *Држава*, Плато, Београд, 2002.
11. Гај Светоније Транквил, *Дванаест римских царева*, Дерета, Београд, 2001.
12. Ранко Козић, *Рођење романа из духа парафразе*, Филолошки факултет, Београд, 2012.
13. Ханс Георг Бек, *Путеви византијске књижевности*, Српска књижевна задруга, Београд, 1967.

СЕМИНАРСКЕ ТЕМЕ

1. Плаутов однос према хеленским комедиографским изворницима.
2. Теренцијева оригиналност у односу на хеленске изворнике.
3. Теренцијев књижевни однос према Плауту.
4. Лукрецијев филозофски спев.
5. Однос форме и садржаја код Лукреција.
6. Антички поучно-мудрачки хексаметарски текстови (Хесиодов *Дела и дани* и Лукрецијев *О природи ствари*) у односу на античку филозофску књижевност.
7. Катуполово лирско посредништво и оригинално заснивање латинске лирике.
8. Специфичност Тибулове љубавне елегије.
9. Теме и смисао Проперцијеве љубавне елегије.
10. Августов покушај религиозно-моралне обнове римског друштва и савремена латинска књижевност.

11. Облици, теме и обједињујући филозофски смисао Хорацијеве лирике.
12. Реализам Хорацијеве сатире.
13. Вергилијев књижевни однос према Хомеру.
14. Вергилијев књижевни однос према Теокриту.
15. Вергилијева модификација форме идиле у *Еклогама*.
16. Подземни свет у *Одисеји* и *Енеиди*.
17. Епска митологизација римске историје у *Енеиди*.
18. Жанровско-тематска одређења Вергилијевог опуса.
19. Мотив куге у античкој књижевности.
20. Обрада мита о Орфеју код Вергилија и Овидија.
21. Антички еп у односу на стари оријентални еп.
22. Овидијево еротско песништво.
23. Епистоларна форма код Овидија.
24. Овидијеве *Метаморфозе*.
25. Еротопатски митови у *Метаморфозама*.
26. Агонални митови у *Метаморфозама*.
27. Утицај Сапфе на латинску лирику.
28. Оригиналноста латинске љубавне лирике.
29. Лирско исказивање личних социјалних, политичких, патриотских и религиозних ставова у антици.
30. Формалне различитости исказивања еротског заноса у антици.
31. Обликотворни живот јамба у антици.
32. Елегијски дистих као вишенаменска форма у античкој књижевности.
33. Нарацијске трансформације античких хексаметарских текстова од јуначког епа преко епиграме и идиле до сатире.
34. Формалне различитости исказивања туге у антици.
35. Формалне различитости исказивања мудрости у антици.
36. Форме песничко-пророчког виђења будућности у антици.
37. Новелистички приповедни текстови у антици.
38. Различите форме краће наратије у антици.
39. Стилскотематски развој хеленског и латинског романа.
40. Стилске и тематске одлике римске прозе.
41. Менипска сатира и Петронијев роман.
42. Високо и ниско у Апулејевом роману.

43. Теорија и пракса хеленског и латинског беседништва.
44. Реторички логои по својим врстама.
45. Филозофски дијалози и логои у антици.
46. Антички епистоларни текстови у односу на новозаветне.
47. Развој латинске историографије.
48. Развој библиотека, реторских и филолошких школа у књижевној старини.

49. Генеза књижевних родова и врста у средњовековној књижевности.
50. Главни правци литерарно-генеричког развоја у средњем веку.
51. Изражавање похвале и погрде у античкој уметничкој поезији и у народној поезији европских народа у средњем веку.
52. Изражавање ратничког подстицаја, туге, узбуђења и веровања у античкој уметничкој поезији и у народној поезији европских народа у средњем веку.
53. Еп на народном језику у средњовековној европској књижевности у односу на Хомеров еп.
54. Антички епски формални и сужејни обрасци наспрам националних средњовековних.
55. Узајамни однос саге, родослова, хронике, историје и епа.
56. Античко жанровско наслеђе и нове форме религиозно-књижевног израза.
57. Разлика црквене од античке драме.
58. Новина верзификационе форме у средњовековној лирици у односу на античке лирске метричке схеме.
59. Формирање куртоазне еротске идеологије под утицајем Овидијевих представа о љубави и народско схватање љубави.
60. Обрада и демитологизовање античких сижеа у средњовековном витешком роману.
61. Еротологија средњовековног витешког романа.
62. Средњовековна световна драма, сатира и дидактика у односу на адекватне античке жанрове.
63. Средњовековна световна проза у односу на античку.